

Remiss: Biojet för flyget (SOU 2019:11)

Sammanfattning

Regeringen beslutade den 22 februari 2018 att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att analysera hur flygets användning av hållbara biobränslen kan främjas för att bidra till övergången till ett fossilfritt energisystem och minskad klimatpåverkan.

Huvudförslaget från utredningen är en reduktionsplikt, i linje med vad som redan införts för vägtransporternas biodrivmedel. En reduktionsplikt innebär att drivmedelsleverantörer ska minska växthusgasutsläppen från flygfotogen genom att stegvis blanda in mer och mer biodrivmedel med hög klimatnytta enligt EU:s förnybarhetsdirektiv. Reduktionsnivån ökar från att motsvara ungefär 1 volymprocent 2021 till att motsvara ungefär 30 volymprocent 2030. Utredningen föreslår inga reduktionsnivåer för åren efter 2030, men anser att målet ska vara 100 procent förnybara drivmedel med låga livscykelutsläpp till 2045. Plikten tänks avse allt flygbränsle som tankas i Sverige, både in- och utrikes.

Sverige har god tillgång på biomassa för produktion av biodrivmedel, i synnerhet lignocellulosa från skogs- och jordbruk samt massaindustri. Energimyndigheten har under lång tid finansierat forskning och innovation inom biodrivmedel och det finns gott om tekniska lösningar. Om det rör teknik som i dag inte är kommersialiserad är det dock rimligt att anta att det kan ta upp till tio år från att en pilotanläggning byggs tills det finns en kommersiell produktion på marknaden. Det kan gå betydligt fortare om det rör teknik som redan demonstrerats i stor skala eller som finns i kommersiell användning och i synnerhet om det finns befintliga

anläggningar och infrastruktur som kan nyttjas, vilket i Sverige framförallt är fallet för befintliga oljeraffinaderier.

Hela förslaget i korthet:

1. Miljömålsberedningen ges i uppdrag att ta fram mål för minskade utsläpp i flyget.
2. En långsiktig reduktionsplikt för flygfotogen införs.
3. Möjligheten att upphandla biojetbränsle bör införas i de statliga ramavtalen.
4. Försvarsmakten ges i uppdrag att upphandla biojetbränsle för den volym flygfotogen som statsflyget tankar i Sverige.
5. Försvarsmakten och Försvarets materielverk ges i uppdrag att utreda förutsättningarna för inhemsk produktion och användning av biojetbränsle för Försvarsmaktens ändamål.
6. Energimyndigheten ges i uppdrag att analysera frågan om ett investerings- eller driftsstöd ska utvecklas för produktionsanläggningar med ny teknik som initialt är för kostsam för att kunna konkurrera i reduktionsplikten.
7. Konsumentverket ges i uppdrag att ta fram ett förslag för redovisning av klimatpåverkan för långväga resor, en klimatdeklaration.
8. En utredning tillsätts om utökad nattågstrafik som ett alternativ till flygresor.

Region Skånes kommentarer

Tillsammans med Länsstyrelsen och kommunerna i Skåne har Region Skåne tagit initiativ till utmaningen 100 procent fossilbränslefritt Skåne 2020. I vårt uppdrag ingår att stödja näringslivsutveckling och forskning i Skåne som utvecklar lösningar på klimatproblemen. Transporter är en av de största och svåraste utmaningarna och här har Region Skåne tagit en rad initiativ, inte minst inom produktion och användning av biogas. Flyget är viktigt för utvecklingen i Skåne, den regionala utvecklingsstrategin Det öppna Skåne 2030 pekar ut en starkt position för Copenhagen Airport och de skånska flygplatserna som en nyckelfaktor för Skånes och Öresundsregionens globala tillgänglighet och attraktivitet. Att reducera utsläppen av växthusgaser från flyget är därför en prioriterad fråga för Region Skåne. Region Skåne instämmer i utredningens slutsatser och vill särskilt betona innovationspotentialen i utvecklingen av biodrivmedel, något som det finns stort kunnande om i Sverige.

Region Skåne ställer sig bakom ambitionen i förslaget att skapa möjligheter att på lång sikt fasa ut användningen av fossila drivmedel inom flyget. Reduktionsplikt är ett styrmedel som ger tydliga spelregler på lång sikt och som har förmågan att stimulera en produktion av biodrivmedel.

Region Skåne har tidigare ställt sig positiva till miljömålsberedningens förslag till klimatpolitiskt ramverk och långsiktigt mål för klimatpolitiken samt reduktionsplikt för bensin- och dieselbränsle. En reduktionsplikt är ett styrmedel som också skapar incitament för innovation och utveckling av förnybara drivmedel, något som vi som region ser mycket positivt på. Många av de idéer som kan lösa klimatutmaningen finns i vår regions företag och lärosäten. Den gröna omställningen skapar på detta sätt stora möjligheter till regional utveckling om den hanteras rätt.

Copenhagen Airport är viktig för hela södra Sverige och Danmark har höga ambitioner i sitt klimatarbete, precis som övriga länder i norden. Det finns därmed en bra möjlighet att samordna sig med Danmark, Norge och Finland för att öka kraften i satsningen och stärka samordningen.

Anna Jähne
Ordförande

Ulrika Geeraedts
Utvecklingsdirektör